

אנרי ברבים על שלום שוארצבורד

שלום שוארצבורד, עלם עני ושקט עם אישתי-פנים הוזה זרכה, פסע לאטו לרובע- היהודים אשר בעיירה הפורולאית פרוסקוויב, אותו הערב, אחד מערבי-החורף היה נאה ושקט וצחור פני- שלג.

שמונה שנים תמימות עברו לטן המאורע הזה, אשר אליו אמרתי הפעם להפנות את תשומת-לבכם בהיות עינכם נתונה בעבר, שמונה שנים — תקופה לא גדולה היא בחיי-האדם, אנחנו ואתם לא היינו או יותר צעירים כאשר עתה,

היום יום 19 לסברואר לשנת 1919, העיירה היתה עטופה כמות משולגה, עם דמוסטי-ערב הכדבו הנתים כאילו נתעטפו באצטלאות של נייר והרגלים כאילו פסעו בסרבד-סוכין צחור-וטרשוש,

שלום חור סמרחקים, לקח חבל כסלי- חסתי-העולם כניס מתנרב בחילותיה של ציפת, סנת חלקו כמלחמה הזו הזו: פצע בריאות, אית-כבוד, צלכי-הצטיינות ואורחות ציפתי, א לם הוא רצה לשוב למכורתו והשתוקק לראות שנית את הארץ ויושביה ולסמוג קרכו את השירה העולה ובוקעת סנופרי-אקרינג החרישים והלבנים,

אותו היום הקה וכאן, הפוני-טיילים הנתנו לרחובות-יעיר, האנשים ששנו וצהלה, בן מננה-האניה היה חסיד והיום יום שבת, העיירה פרוסקוויב, המונה עשרים וחמשה אלפים תושב נוצרי וחמשה עשר אלף איש מבני ישראל, זה דרכה בקודש

ביר חזקה.

זה מקרוב באו אל העיירה ניוסות- קיזקים וסורוואים והירסקים מהגדוד השלישי, החיילות האלה — הופך עליהם הגנרל סימוסינקו, גנרל זה בן 20 שנה — עיניו תכולות היו זמניו כפני-אשה, מדים כחולים, סכנטיף רחבים, ומנאים כתוצים, כאשר דפק במסו היו הנשים בורחות ספחד, וכחיות פטליורה לרגלי-הגלחמה במקימות אחרים היה הוא, סימוסינקו, שליט יחידיו הזולך על העיר בילה.

כאוהו היום עברו החיילים בעלי- הצורה האלה בסך ברחובות-יעיר ובין הספי- תכלים בתהלוכה היה גם שלום שוארצבורד, והתהלוכה צעדת ברגל ישרה ובתרועת- תזמורת כרחוב האלכסנדרובאי הארוך, בשעה האחת אחרי הצהרם צעדו הצבאות ושבו כרחוב הוזה בשעה החמשית בערב, לטראת- החיילים נגדה הלמות-לבם של הבחורים והבחורות והתינוקות נתפעלו ופצחו ברנה וספפו לקצב-השירה ברגליהם הוערות,

שלום הלך ברחוב האלכסנדרובאי, שהוא מעין צומת-הנידים של כל תחבורת- הדרכים בפיוסקוויב ואשר בתים רבים לו, סבעד לחלונות נשמעו הדי-הפסיתרים והגרי- מופונים,

רובע-היהודים, אשר שוארצבורד עשה בו את דרכה, היה נחות-דרגא, שכונת האזים מצטרפת לכנין גדול של בתים שחוחים ועלובים הנתונים בתוך רחובות קטנים ומקבילים איש לרעהו, הרחובות האלה הם בני כלי שם וסופס נעוץ כרחובי-הכנעה

המתמשך מרחוב האלכסנדרובאי.

כאותו הערב הציק איר-השטל כתי- יהודים רבים, היום יום שבת קודש, ואין בני-ישראל מפעירים אש במשובותיהם, ומנהג בירי יושבי רובע האזים לסלא את תנוריהם בערבי-שבתות כלי-הסקה מוויים, כדי להחם למחרת-היום את בשרם ושלא לעבור על אימורי-התורה, משום כך אין מפסיקין גם את זרם-החשאל בערבי-שבתות ומצא כי בום השבת בין השמשות גדלק האור זאליו והיה אור לשראל.

הנה ביתו הקטן של שינקטן ומחלונ- תיו נזחר שפע של אור, אולם מבפנים לא נשמעה אף אושה קלה, אלם מילא, שלום מתקרב, וראת זה פלא: הדלתות נפתחות לרוחה! כטואריה-חדר מוטלים כפאות מיר- פכי, שולחן ספורק, הקישון: מטה גדולה, ובה מיטל פישחו וראשו משורכב על הכר, והראש הוזה שסוע, סבוקע ומשחור מרם, רוטה, כאילו הוטלה טפלצת של ראש המפעפע עים נוצין, על השמיכה שיירי-הם קרוש, אבי-השפחה הוא זה, כפנה חבוי אינה רכר רבי-כות, כסין פלתי-ה השופעת שלולית-הם והמכוסה בלויי-סחבת סארטים, זהו אבי-הבנים סרת שינקטן המדוקרה והמנותחו: בחרבות שלופות, על הקרקע מתנוללים שני נופות שני ילדים נטולי-קרק-

די: משה הקטן ואחותו, קרקדיהם נתנלגלו מתחת למטה, ובבתים מואדם אחרים אצל הכלכי- מאנים, האויר-כוכים, הזלפנים, וקורצי-אקים ובשאר הבתים — הזור ונשנה האחזה הוזה,

לאורי-השטל שנדלק מאליו נראים חללי- ארם — חמשה, עשרה, חמשה עשר, עשרים — קרועי-שפודים ונזורי-פניון, סכווצים סתך עיוות-גמסה סוודות, עוללים ויונקים הסרוחים על הרצפות סמוך לתנורים, לאחר שהותזו או נבקעו ראשיהם ככוצים שהטלו בזווית סלעים, על גבי ה-גורים דבקים נחתי-סוחות ומעית-ינוקות,

ברחובות, אשר פניהם נפני ש-ה קטל, נתנכבו סנרי-אדם היו חללים שאפשר היה להכירם ורוטה היה כאילו עסרו בחתי- אבקות קשה על נפשם או הפילו את תחנתם, בקרן-זווית גראת גיטה של נערה צעירה, שראשה תחוב בכותל לשם שווי-שקל, חידים הסרות-הם אוחות ככנף-שמלה שנפרטה סלמטה והמנלה את חלקי-התחתון שנחתך בקרדוסות וחרכיות, היא נצטותה לאהוז בשאלתה כדי שרוצחיה יוכלו להלות כחרבותיהם את הנוף הצעיר דוזה לרם סים, חללים רבים מוטלים זה על גבי זה, חילדים, הנערות והנערים הוכרחו להשכיב את עצמם על הודיהם וכחכאת-אימים אחת נתקעו החרב והטאבלת בכל הכשר הנערם הן,

שלום שורצבורד השלטל כהלום- יין בית למשנהו ועיניו כאילו היכו בתעתועים וסנורים, רובע היהודים כאילו נפסא לאור החשאל החריף, באחד הבתים נראתה לו מבעד לזילאות איזו תנועה, אולם כאשר העמיד את רגלו המועדת על המפתן ראה אנשים הכורחים כמנוסה והמרגלים על גבי

חללים ושרידי-הימים, גם יושבי הכית הוזה הוסתו עד הרמה כיתר אחיהם, אולם אחרי פותם באו נבכים לשלוח את ידם כבוה, בכל מקום נמצאו כולם או כמעט כולם הרונים, סתוך הבתים הרוחשים רעה הניח איזה אלם סבעית ונדף הריח של הרצח הרענן, הדם שחת עוד ספתחי-הפצעים והעין ראתה שלוליות רם ההולכות ורבות, כאשר כיסה אינסטינקטיבית כשסלה על כסנה המבוקעה והמרוסקת של נערה צעירה הרגיש, כי הבצר עורנו חם,

הנקל להבין, כי סלאכת-השמד זו נעש- תח'בין השעה-שנית והחמי-שית בירי הקוזקים של סימוסינקו ופטליורה, בירי החיילים בעלי הצורה אשר עברו ב ור והדר לתיועת התזמורת ברחובות עיר,

הבתים המוארים כבפנים היו שופים, אולם היו גם כתים אפלים, שם הבחב עוד קורטוב של חיים, שם נחכאו הניצולים, הם כיבו את האור וישבו במחשך סרוכ אבל פחד וגם בושה,

אנב גישוש באפלה נכנס שלום לאחר הבתים האלה, בין סחנות הכללות של עוגי ויסורים הסעלים אנקות-כאב בל רפונות, כשאלה כולעים את דמעותיהם וטרטטים כעלה נדף והאחרים אול, כוחם להזיל דסעת-ככי ולהוציא הגז מפיותיהם — הוא שמע את פריטי-המאורעות הספיר- אים את סרוצת הדם, הנאמרים בלחש, בקול חרד ומזועזע תוך כדי פליטת קללות, וכזאת שמע השומעו האב המעונה והמנותח בין בני משפחתו שהועמדו בע

כרחם מסכים לה כדי לראות את מחוהד
האימות. אחר אוננו אשתו הבנות הצעירות
והילדות ולכסוף נרצחו כולם בחפזן. שלא
לאבר את הוּסן היקר, כדרכם של גייסות.
הקזקים הפטלוראים הכריחו את
האמהות להטיל את ילדיהם תחת חודה
של הרב. הם התיוו את הג'נו'ות הקטנות
ונף הי'ד נשאר על זרעות האם והדם
הסזק נקדש על כפות ידה ובעבור רנע
נרקרה גם היא, שכן ניתנה לה שהות
לרודר לתחתות היאיש.

יש והקרבנות הוכיחו לרתששט
כעצם ידם: ישישים כחוישים, נשים משמינת,
נערות צעירות, כפו עליהם לצאת בשחולות
ונרצחו אחד אחד עד שנפלו סך קרי הרב
או הרני כרה, זה על זה חפרים חפרים.

היודים המעורטלים נתלו בדיהם
על קירות הבית או הועלו על אמוקר.

הגייסות התערבו לאשר: הבה יראה
מי יקרע את הגדול שבנתחי כשר האדם,
והנתחים יאלה נצלו על המרורה והושמו
כפי המזונים.

כפו על המעונים לאכול את כנדיהם,
אחר הזקנים נשרט זקנו והוא אנוס היה
לבלוע אותו ואחר כן הוסת.

ספקטור הצעיר נרצח לעיני אביו,
אשר לקק בעל נרצחו את דם בנו ההרני.

נקטעו ידם, רני'ים, שפתים, נוקרו
עינים, נוקנו בטני נשים הרות, כבתים
שיכלה החרב אולם בחוץ רדפו כרודיר
הרזנים ומכינת היריה אחרי פליטי החרב,
וקומץ השרידים שניצולו מנחשול

ההרג והיודעים רק להויל דמעית'דם, ידעו
כן ידעו, כי הפיגרוס הפרוסקורובאי, אשר
במשך שלש שעות נפ'ו לו לקרבן שלשת
אלפים חמש מאות איש. מהם אלף ושמונה
מאות הרונים, — אינו אלא נירסא סקוטעת
מתוך הטסכת הרחבה של המוסה להשטוד
את ישראל במדינה הנתונה בצפרניו של
האשטן פטליורה.

פרוסקורוב, וולובטנראד, זיטומיר,
באר, פצ'ור'י, פלשטין חששים ערים ועיירות
אחרות באוקראינה — נעשו בהן מעשי רצח
באכזריות אין קצה. משנת 1917 עד 1920
הוסתי לעיני השמש לסחות מאה אלף איש,
כיום נקוי כפים וברי לבכ.

ואל הגידו, כי דגרים מוגזמים בפינו,
ישנם פרמיכלים, דינים וחשבונות לאין ספור
רות, מסקנות מפורטות של חקירה, וכמות
מרוכה של תעודות, עד שאמיתות הגוברות
אינה מוטלת בספק, ואף זה שריר וקיים:
רבות הזועת העתידות עיד להגלות.

ואל תאשרו: היהודים נרמו לרדיפות
האלה, הדברים אמורים באוכלוסים שהלכו
תמימי דרך והרחוקים מברים שבפלימיקה,
ואל תדברו: ראש הגייסות אינו

אחראי לתעילולי הכרים למשמעתו, אם גם
תקוץ נפשנו לשמע החיות בצורת אדם
הקרויות סימוסנקו, פלינקו, אנגיל, פטרוב,
קוזר'זורקי ואחרים (אפשר שהם סתעלסים
ברנע זה בנעימים ומתעננים על רוב טוב
באחת סבירות אירופה כמעשה הרוצח
מאכנו השוכן בפאריס) כל מחוללי המרעות
בימי השמד של הריקטטורה הצבאית

הפטלוראית — הרי האחריות רוכצת על
כתפי פטליורה. הפעם נתנלה כמעשה
רצח השיטתי הזה הסדיום הלאומי והאנטי-
שמי. לא נשטעה כל קובלנא כלפי היהודים,
אשרו: היהודים המזוהמים וסליק, האשטן
פטליורה נהג סבלנות לגבי הרציחות כהמון
ואימץ את מעולליהן. לאחר מעשה הפליט
אילו התראות, כדי לשבר את האוזן, הצהיר
גלויות, כי הפוגזמים הם דבר שבנחיצות
לשם עירוד הרוחות בצבא, אלה שניצלו
משחיטת-הרבים שטעו מפיו לאמר: צר לי
שלא נספיתם כיתר אחיכם, ואשר לכדיה
על חוכר-הפניה של האשמדאי הזה אל
נסיח מלבנו, כי בכל המקרים נלוו לפישת'
הרצח גם מעשה מזל והטלת קונאריכווציה
ככרה. לאמתו של דבר היו אכלוסי ישראל
לבז ולמשיכה, הרוצח הפך גם להיות נולץ.
...כזאת ספרו בלחש כאותו הערב
שרירי האומללים שהתכנסו מורכני ראש
במעטקי רובע היהודים באחד הבתים הסע'
מים, אשר פסחו עליהם מלאני המות.

עתה בצבצה לנוכח עיני הידיעה
שהובאה החוקר בעתונים: בקרוב יעמוד
כפני בית דין המושבעים של המיינה
הרוצח היהודי שלם שורצבורד, ב-25 לח דש
מאי 1926 ננש שורצבורד כרחוב'ראסן
למי שהיה אשטן הקוזקים פטליורה, שהתי
נורד בפאריס ואשר בא'תה שעה כונן את
צעדיו למסעדה — ורצח אותו ביריה
מאקרוח'.